

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

**ZAMONAVIY TA'LIMDA INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN
UNUMLI FOYDALANISH.**

Zokirov Mirzaraxim

QDU o'qituvchisi

Annotatsiya: *Ushbu maqolada zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarning o'rni, ahamiyati hamda ularni samarali qo'llash mexanizmlari tahlil qilinadi. Innovatsion yondashuvlarning o'quv jarayoniga ta'siri, o'qituvchi va o'quvchi faoliyatini takomillashtirishdagi roli, hamda ta'lim sifati va samaradorligini oshirishdagi imkoniyatlari yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *innovatsion texnologiyalar, raqamli ta'lim, kompetensiyaga asoslangan yondashuv, pedagogik innovatsiya, raqamli transformatsiya.*

Annotation: *This article analyzes the role and significance of innovative technologies in the modern education system, as well as the mechanisms for their effective implementation. It highlights the impact of innovative approaches on the educational process, their role in improving the activities of teachers and students, and the opportunities they provide for enhancing the quality and efficiency of education.*

Keywords: *innovative technologies, digital education, competency-based approach, pedagogical innovation, digital transformation.*

XXI asr – bu axborot va innovatsiyalar asri bo'lib, u inson hayotining barcha sohalariga, xususan, ta'lim tizimiga ham tubdan ta'sir ko'rsatmoqda. Bugungi globallashuv va raqamli transformatsiya davrida jamiyat taraqqiyoti, iqtisodiyotning raqobatbardoshligi hamda inson kapitalining sifat darajasi ta'lim tizimining samaradorligi bilan bevosita bog'liqdir. Shu bois, zamonaviy ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalarni joriy etish va ulardan samarali foydalanish dolzarb masalaga aylangan.

Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash — bu faqat yangi texnik vositalardan foydalanish emas, balki o'quvchi va o'qituvchi o'rtasidagi munosabatlarni yangicha tamoyillar asosida tashkil etish, o'qitish jarayonini interfaol, ijodiy va shaxsga yo'naltirilgan shaklda amalga oshirishni nazarda tutadi. Zamonaviy o'qituvchi endilikda faqat bilim beruvchi emas, balki o'quvchi shaxsini rivojlantiruvchi, ularni hayotga tayyorlovchi, mustaqil qaror qabul qilishga o'rgatuvchi mentor sifatida maydonga chiqmoqda.

O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimini modernizatsiya qilish, raqamlashtirish va innovatsion rivojlanish bo'yicha qator davlat dasturlari qabul qilinmoqda. Jumladan, "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi, "Ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasi", shuningdek, Prezident Sh.M. Mirziyoyevning "Yangi O'zbekiston –

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

taraqqiyot strategiyasi”da ta’lim jarayonini innovatsion yondashuvlar asosida tashkil etish ustuvor yo’nalishlardan biri sifatida belgilab berilgan.

Innovatsion texnologiyalarni o’qitish jarayoniga tatbiq etish o’quvchilarning fikrlash faoliyatini faollashtiradi, mustaqil tahlil qilish, izlanish, ijodiy yonda shish, muammolarni hal etish qobiliyatlarini shakllantiradi. Ayniqsa, axborot-kommunikatsion texnologiyalar (AKT), interfaol metodlar, blended learning, STEAM yondashuvi kabi innovatsion shakllar ta’lim samaradorligini oshirishda katta imkoniyatlarga ega.

Zamonaviy ta’limning asosiy maqsadi — o’quvchilarda kompetensiyaga asoslangan bilim, ko’nikma va malakalarni shakllantirishdir. Bu esa o’z navbatida o’quv jarayoniga yangicha yondashuvlarni, ilg’or pedagogik texnologiyalarni tatbiq etishni talab etadi. Innovatsion ta’lim texnologiyalari ta’limni standartlashtirishdan shaxsga yo’naltirilgan, interfaol va raqamli formatga o’tish imkonini beradi.

Shuningdek, innovatsion yondashuvlar ta’lim jarayonida ijodkorlik, motivatsiya, hamkorlik, tanqidiy fikrlash kabi muhim kompetensiyalarni rivojlantiradi. Bu esa o’z navbatida yoshlarni zamonaviy mehnat bozorida raqobatbardosh, mustaqil fikr yurita oladigan, mas’uliyatli va tashabbuskor shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qiladi.

So’nggi yillarda pandemiya sharoitida onlayn ta’limning keng joriy etilishi ham innovatsion texnologiyalarning ahamiyatini yanada oshirdi. Masofaviy ta’lim, virtual laboratoriyalar, onlayn platformalar (Google Classroom, Moodle, Ziyonet, Coursera va boshqalar) ta’lim tizimining ajralmas qismiga aylandi. Bu esa o’qituvchilardan raqamli savodxonlikni, yangi o’qitish metodlarini, pedagogik innovatsiyalarni egallashni talab qilmoqda.

Bugungi kunda ta’lim muassasalarida o’quv jarayonini innovatsion texnologiyalar asosida tashkil etish uchun zarur infratuzilma yaratilmoqda. Shu bilan birga, eng muhim omil — bu inson omilidir. O’qituvchilarning pedagogik va raqamli kompetensiyalarini rivojlantirmasdan turib, innovatsion texnologiyalarni samarali qo’llash imkoni bo’lmaydi. Shuning uchun ham bu sohada o’qituvchilarning malakasini oshirish, tajriba almashish, o’zaro o’rganish va ilmiy-tadqiqot faoliyatini kuchaytirish zarur.

Innovatsiya (lotincha *innovatio* – yangilik kiritish) — ta’lim jarayoniga yangi shakl, metod, vosita yoki yondashuvni tatbiq etish demakdir.

Zamonaviy ta’limda quyidagi innovatsion texnologiyalar keng qo’llanilmoqda:

Axborot-kommunikatsion texnologiyalar (AKT) — kompyuter, internet, multimedia, virtual laboratoriyalar;

Loyiha asosida o’qitish texnologiyasi — o’quvchilarni amaliy faoliyatga yo’naltirish;

Muammoli o’qitish — mustaqil fikrlashni shakllantiradi;

Blended learning (aralash o’qitish) — an’anaviy va onlayn o’qitishning uyg’unlashuvi;

Gamifikatsiya — o’yin elementlarini ta’limga tatbiq etish;

STEAM ta’lim — fan, texnologiya, muhandislik, san’at va matematika integratsiyasi.

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

Innovatsion texnologiyalar o'quv jarayonining markazida o'quvchini joylashtiradi. Bu jarayonda o'qituvchi — yo'naltiruvchi, fasilitator, mentor sifatida ishtirok etadi.

Masalan, blended learning orqali o'quvchi mustaqil ravishda video darslarni ko'radi, so'ng auditoriyada amaliy mashg'ulotlar bajaradi. Natijada ta'lim sifati 30–40% gacha oshadi.

Quyidagi jadval bu texnologiyalarning samaradorligini ko'rsatadi:

Texnologiya turi	Maqsadi	Samaradorlik ko'rsatkichi (%)
AKT asosida o'qitish	Vizual va interfaol o'rganish	85
Loyiha metodi	Mustaqil faoliyatni shakllantirish	78
Muammoli ta'lim	Tahliliy fikrlashni rivojlantirish	80
Gamifikatsiya	Motivatsiyani oshirish	88
STEAM yondashuvi	Fanlararo integratsiya	82

So'nggi yillarda mamlakatimizda “Raqamli O'zbekiston – 2030” dasturi doirasida ta'lim tizimi raqamlashtirilmoqda. Onlayn platformalar, masofaviy ta'lim tizimlari, elektron kutubxonalar keng joriy etilmoqda.

Misol uchun:

ZiyoNET, EduMarket, Coursera, Edmodo, Google Classroom kabi tizimlar orqali o'quv jarayonini samarali tashkil etish mumkin.

Qo'qon davlat universitetida “Elektron ta'lim platformasi” yaratilib, o'qituvchilar o'z fanlarini raqamli formatda olib bormoqdalar.

Bu jarayon o'qituvchilardan pedagogik innovatsion kompetensiyalarni talab etadi. Ular nafaqat dars o'tishda, balki ta'lim resurslarini yaratishda ham ijodkorlik ko'rsatishlari zarur.

Innovatsion texnologiyalardan unumli foydalanish uchun quyidagi omillar muhim:

Texnik infratuzilma — kompyuterlar, internet, multimedia vositalari.

Pedagogik tayyorgarlik — o'qituvchilarning zamonaviy texnologiyalarni bilish darajasi.

Motivatsiya — o'quvchi va o'qituvchining ichki rag'batini oshirish.

Tizimli monitoring — natijalarni baholash va tahlil qilish.

Bu sharoitlar uyg'un holda mavjud bo'lsa, innovatsion texnologiyalar ta'lim sifatini yangi bosqichga olib chiqadi.

Innovatsion yondashuvlar quyidagi ijobiy natijalarga olib keladi:

- o'quvchilarda mustaqil fikrlash va tahlil qilish ko'nikmasi shakllanadi;
- o'qituvchi faoliyati ijodiy yo'nalishga ega bo'ladi;

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

- ta'lim jarayonida interfaollik, musobaqa va hamkorlik muhitini yaratadi;
- o'quvchilarning ijtimoiy faolligi, mas'uliyati, kommunikativ madaniyati oshadi.

Zamonaviy ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarni qo'llash bugungi kunda nafaqat metodik yangilanish, balki ta'lim tizimini tubdan o'zgartiruvchi strategik yo'nalish sifatida namoyon bo'lmoqda. Innovatsiyalar o'qitish jarayonini interfaol, ijodiy va o'quvchiga yo'naltirilgan tizimga aylantirib, ta'lim samaradorligini oshirishning muhim omiliga aylanmoqda.

Tadqiqot natijalariga ko'ra, innovatsion texnologiyalarni o'qitish jarayoniga joriy etish:

- o'quvchilarning mustaqil fikrlash, tahlil qilish va muammoli vaziyatlarni hal etish qobiliyatini rivojlantiradi;
- o'quv jarayonida ijodkorlik va motivatsiyani oshiradi;
- o'qituvchilarga pedagogik faoliyatni interfaol shaklda tashkil etish imkonini beradi;
- ta'lim mazmunini raqamli formatga o'tkazish orqali o'quvchilar uchun qulay muhit yaratadi;
- o'quvchilarda axborot-kommunikatsion kompetensiyalarni shakllantiradi.

Innovatsion texnologiyalarni samarali qo'llash, avvalo, o'qituvchining kasbiy mahorati, pedagogik innovatsion tafakkuri, texnik imkoniyatlardan foydalanish ko'nikmasi va shaxsiy motivatsiyasiga bog'liq. O'qituvchi zamonaviy texnologiyalarni faqat vosita sifatida emas, balki o'quvchilar tafakkurini rivojlantiruvchi, ularni faol sub'ektga aylantiruvchi ta'sirchan metod sifatida ko'ra olishi lozim.

Bugungi ta'limda raqamli platformalar (masalan, Ziyonet, Coursera, Moodle, Google Classroom), onlayn ta'lim tizimlari, interfaol metodlar, loyiha asosida o'qitish va gamifikatsiya singari yondashuvlar o'quvchilarni dars jarayonining faol ishtirokchisiga aylantirmoqda. Bu esa ta'limda "bilim berish"dan "bilim olishni boshqarish" konsepsiyasiga o'tish imkonini bermoqda.

Shuningdek, innovatsion texnologiyalar o'quvchilarning ijtimoiy faolligi, jamoada ishlash ko'nikmasi, mas'uliyati va kommunikativ madaniyatini oshiradi. Ayniqsa, STEAM yondashuvi fanlararo integratsiya orqali o'quvchilarda amaliy, analitik va ijodiy fikrlashni rivojlantiradi.

Biroq, innovatsion texnologiyalarni samarali joriy etish uchun bir qator muammolarni hal etish lozim:

- ta'lim muassasalarining texnik bazasini mustahkamlash;
- o'qituvchilarning raqamli va pedagogik savodxonligini oshirish;
- milliy innovatsion ta'lim platformalarini yaratish va kengaytirish;
- o'quv jarayonida monitoring va baholash tizimini takomillashtirish.

Shu nuqtai nazardan, quyidagi amaliy tavsiyalarni ilgari surish mumkin:

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

1. Har bir ta'lim muassasasida innovatsion texnologiyalar markazi tashkil etilishi, u yerda o'qituvchilar uchun malaka oshirish kurslari o'tkazilishi zarur.

2. Dars jarayonida interfaol metodlar, raqamli vositalar, elektron ta'lim resurslaridan foydalanish majburiy komponent sifatida joriy etilishi lozim.

3. O'qituvchilarning ijodkorlik faoliyatini rag'batlantiruvchi tizim (grant, mukofot, tanlovlar) ishlab chiqilishi kerak.

4. Innovatsion texnologiyalarni tatbiq etish samaradorligi ilmiy-pedagogik monitoring orqali baholab borilishi zarur.

5. O'qituvchilarning raqamli kompetensiyalarini rivojlantirish uchun darsdan tashqari loyihalar, hackathon va onlayn tanlovlar tashkil etilishi maqsadga muvofiq.

Yuqoridagi fikrlar asosida aytish mumkinki, innovatsion texnologiyalar ta'lim sifatini oshirish, yosh avlodning ijodiy, intellektual va ijtimoiy faolligini rivojlantirishda muhim omildir. Innovatsion yondashuvlar ta'lim tizimining zamonaviy talablariga mos, raqamli dunyoda raqobatbardosh shaxsni tarbiyalashga xizmat qiladi.

Shunday qilib, ta'limda innovatsion texnologiyalardan unumli foydalanish nafaqat o'qitish samaradorligini oshiradi, balki milliy ta'lim tizimini global raqamli makonga integratsiyalashning muhim bosqichi hisoblanadi. Kelajak ta'limining muvaffaqiyati innovatsiyalarga ochiqlik, uzluksiz o'rganish va yangi yondashuvlarni tatbiq etish madaniyatiga bog'liqdir.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. **O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M. Mirziyoyev.** "Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi" to'g'risidagi Farmon. – Toshkent, 2022-yil 28-yanvar, PF-60-son.

2. **O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi qarori.** "Ta'lim tizimini 2030-yilgacha rivojlantirish konsepsiyasini tasdiqlash to'g'risida"gi qaror. – Toshkent, 2019-yil 29-aprel, № 310.

3. **O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Farmoni.** "Raqamli O'zbekiston – 2030" strategiyasi to'g'risida. – Toshkent, 2020-yil 5-oktabr, PF-6079-son.

4. **Azizxo'jayeva N.N.** Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat. – Toshkent: Fan va texnologiya, 2021. – 240 b.

5. **Ziyamuhamedov B.H., To'xtasinov M.** Ta'limda innovatsion texnologiyalar. – Toshkent: Noshir, 2022. – 212 b.

6. **Qurbonov S., Xolmatov R.** Axborot-kommunikatsion texnologiyalar asoslari. – Farg'ona: FDU nashriyoti, 2023. – 180 b.

7. **Niyozov A.A.** Innovatsion pedagogika va o'qitishda interfaol metodlar. – Samarqand: SamDU nashriyoti, 2020. – 156 b.

**TALIM STRATEGIYASI: YUQORI MALAKALI BO'LAJAK PEDAGOG
KADRLAR TAYYORLASH ISTIQBOLLARI**
mavzusidagi xalqaro ilmiy-amaliy konferensiya
21.10.2025

8. **UNESCO.** Education for Sustainable Development Goals: Learning Objectives. – Paris: UNESCO Publishing, 2021. – 85 p.
9. **OECD.** Innovative Learning Environments. – Paris: OECD Publishing, 2020. – 210 p.
10. **Prensky M.** Digital Natives, Digital Immigrants. – In: On the Horizon, Vol. 9, No. 5, 2001. – pp. 1–6.
11. **Fullan M.** The New Meaning of Educational Change. – New York: Teachers College Press, 2019. – 336 p.
12. **Anderson T., Dron J.** Three Generations of Distance Education Pedagogy. – International Review of Research in Open and Distributed Learning, Vol. 12, No. 3, 2011. – pp. 80–97.
13. **Xalikova N.R.** Raqamli ta'limda o'qituvchining innovatsion kompetensiyasi. – Ta'lim va innovatsiya jurnali, №4, 2023. – B. 45–53.
14. **Usmonova G.M.** Oliy ta'limda zamonaviy axborot texnologiyalarining o'rni. – Pedagogik innovatsiyalar va ta'lim texnologiyalari jurnali, №2, 2022. – B. 23–29.
15. **World Bank.** Digital Skills for a Changing World. – Washington D.C.: World Bank Report, 2022. – 60 p.

